

NOTES INFORMATIVES – Novembre 2021

MOBILITAT PER RAONS D'ESTUDI AL BAIX LLOBREGAT

El 20% dels escolars d'estudis no universitaris del Baix Llobregat es continuen desplaçant fora del seu municipi per estudiar. Els estudis de Batxillerat i sobretot els cicles formatius segueixen sent els ensenyaments que generen una major mobilitat fora del propi municipi.

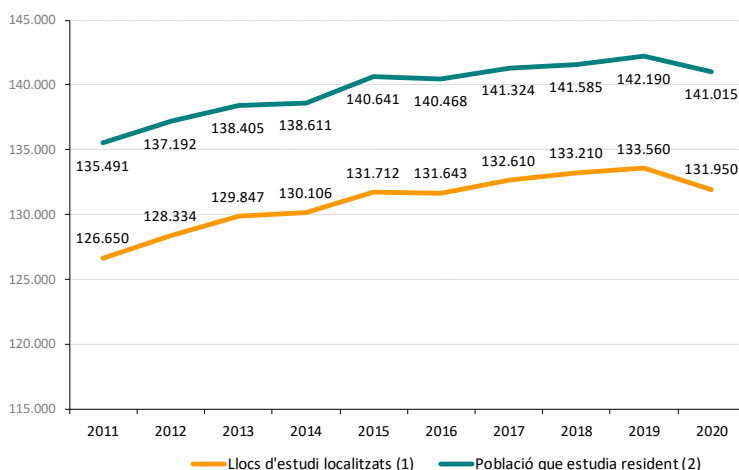
Mobilitat per raons d'estudi en els ensenyaments no universitaris. Baix Llobregat. Any 2020.

L'any 2020 (dades del curs 2020-21), es van comptabilitzar 141.015 **escolars residents** al Baix Llobregat (alumnes matriculats en ensenyaments no universitaris). Aquesta xifra ha baixat en 1.175 alumnes, respecte l'any anterior. Els **llocs d'estudi localitzats**, és a dir, el total d'estudiants matriculats en centres educatius no universitaris del Baix Llobregat, són 131.950, i també han disminuït respecte l'any anterior.

Això significa una diferència de -9.065 entre els llocs d'estudi localitzats i la població resident que estudia a la mateixa comarca, diferència que es dona en tots els nivells d'estudis però especialment en els cicles formatius de grau superior.

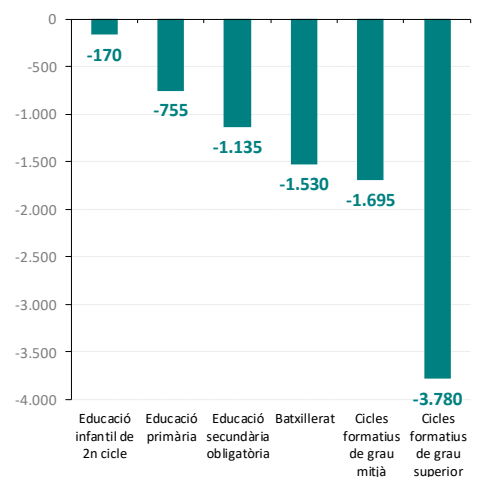
Llocs d'estudi localitzats i població que estudia resident a la comarca.
Baix Llobregat.

Ensenyaments no universitaris

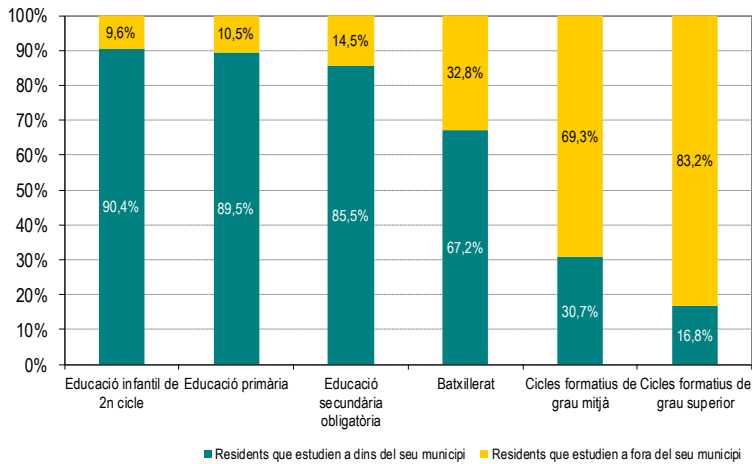
Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT.

Diferència entre llocs d'estudi i població que estudia resident a la comarca per nivell d'estudis.
Baix Llobregat. Ensenyaments no universitaris

Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT.

Població que estudia resident al Baix Llobregat per nivell d'estudis (%) segons si estudia dins o fora del seu municipi. Ensenyaments no universitaris. Any 2020

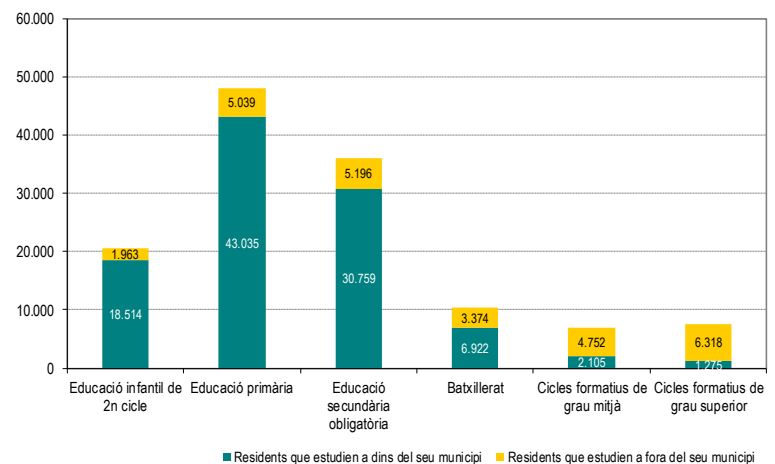

Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Segons l'[Institut d'Estadística de Catalunya](#) (Idescat), el 80% dels alumnes del Baix Llobregat d'ensenyaments no universitaris estudien al mateix municipi on resideixen (111.670 alumnes), mentre que el 20% restant es desplaça a altres llocs per estudiar (29.360 alumnes), majoritàriament dins de la mateixa comarca.

A mesura que augmenta l'edat dels escolars s'incrementa el nombre de desplaçaments fora del municipi. Així, el 90% dels alumnes d'Educació Infantil i educació primària del Baix Llobregat estan matriculats en el seu municipi de residència, percentatge que és del 86% entre els estudiants de secundària.

Població que estudia resident al Baix Llobregat per nivell d'estudis (xifres absolutes) segons si estudia dins o fora del seu municipi. Ensenyaments no universitaris. Any 2020

Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

En els ensenyaments post obligatoris, aquest percentatge disminueix de manera significativa, en especial entre els matriculats a cicles formatius superiors, on només el 17% dels estudiants estan matriculats en el seu municipi de residència. En els cicles formatius de grau mitjà també hi ha menys alumnat que estudia al propi municipi: el 31%. L'explicació d'aquest fenomen es troba principalment en la disponibilitat d'oferta formativa per a cada nivell en funció del municipi. La mobilitat obligada dels estudiants no universitaris és més elevada en els estudis post obligatoris que no pas en els obligatoris, ja que l'alumnat acostuma a triar segons el seu interès o vocació en un determinat tipus d'estudis o uns altres, per sobre de la influència de l'aspecte de quin és el municipi on es realitzen aquest tipus d'ensenyaments.

La grandària del municipi també és un altre factor que serveix per explicar la mobilitat obligada per raó d'estudi. Així, el grau de mobilitat augmenta a mesura que el municipi té menys població o aquesta és més dispersa en termes espacials. Així, Castellví de Rosanes (71%), la Palma de Cervelló (66%), el Papiol (53,5%) i Sant Climent de Llobregat (56,2%) són els municipis de la comarca on més de la meitat dels seus alumnes no universitaris es desplacen fora del seu municipi per estudiar. A continuació es troben municipis com Cervelló o Torrelles de Llobregat, amb aproximadament un 40% d'estudiants que es desplacen fora del terme municipal.

Desplaçaments en ensenyaments no universitaris per lloc de residència i lloc d'estudi. 2020.

Fer [click a sobre dels noms](#) per veure les dades detallades de cada municipi. També es poden consultar en [aquest enllaç](#)

	Desplaçaments				Total desplaçaments atrets*	Total desplaçaments generats**	Diferència atrets - generats
	Interns	Des de fora	No consta l'origen	A fora			
Abrera	1.770	55	0	705	1.820	2.475	-655
Begues	1.010	270	0	375	1.285	1.390	-105
Castelldefels	7.800	450	0	1.975	8.250	9.780	-1.530
Castellví de Rosanes	90	55	0	225	150	315	-165
Cervelló	925	65	0	640	990	1.565	-575
Collbató	605	210	0	360	810	960	-150
Corbera de Llobregat	1.730	285	0	975	2.015	2.705	-690
Cornellà de Llobregat	10.935	1.530	0	3.025	12.465	13.960	-1.495
Esparreguera	3.190	365	0	620	3.560	3.810	-250
Esplugues de Llobregat	4.720	3.535	0	1.925	8.250	6.640	1.610
Gavà	6.670	1.895	0	980	8.565	7.650	915
Martorell	4.570	880	0	720	5.450	5.290	160
Molins de Rei	4.005	945	0	845	4.950	4.850	100
Olesa de Montserrat	4.140	660	0	535	4.800	4.675	125
Pallejà	1.660	275	0	570	1.935	2.225	-290
Palma de Cervelló, la	165	55	0	325	220	490	-270
Papiol, el	365	15	0	415	380	785	-405
Prat de Llobregat, el	9.300	880	0	1.285	10.180	10.585	-405
Sant Andreu de la Barca	4.475	455	0	1.060	4.930	5.535	-605
Sant Boi de Llobregat	12.360	1.240	0	1.645	13.600	14.000	-400
Sant Climent de Llobregat	370	45	0	470	415	845	-430
Sant Esteve Sesrovires	1.000	535	0	425	1.535	1.420	115
Sant Feliu de Llobregat	6.070	960	0	1.620	7.030	7.690	-660
Sant Joan Despí	3.815	765	0	2.045	4.580	5.860	-1.280
Sant Just Desvern	1.630	1.385	265	1.065	3.280	2.690	590
Sant Vicenç dels Horts	3.935	620	0	920	4.560	4.860	-300
Santa Coloma de Cervelló	1.315	195	0	470	1.510	1.785	-275
Torrelles de Llobregat	710	20	0	490	730	1.200	-470
Vallirana	2.150	145	0	720	2.295	2.865	-570
Viladecans	10.190	1.215	0	1.930	11.405	12.120	-715
Baix Llobregat	111.670	20.005	265	29.360	131.945	141.020	-9.075

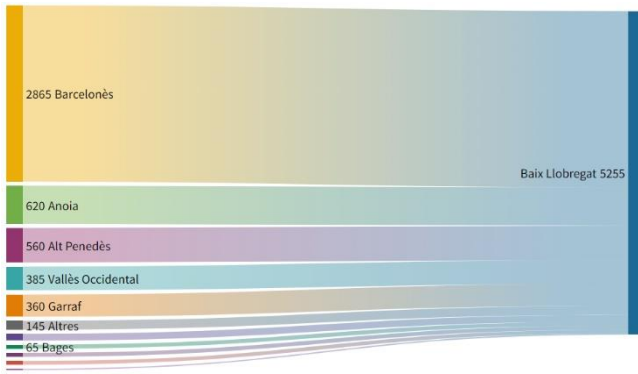
Font: OC-BL, a partir de dades de l'Idescat, de les dades de matrícula del Departament d'Educació. Unitats: persones que es desplacen

* Atrets = interns + de fora + no consta origen ** Generats = interns + a fora. Per a més detall, veure la [Nota metodològica](#) al final del document.

Pel que fa a comarques, el Barcelonès és la que atrau un major nombre d'escolars, i també la que més desplaçaments genera cap al Baix Llobregat.

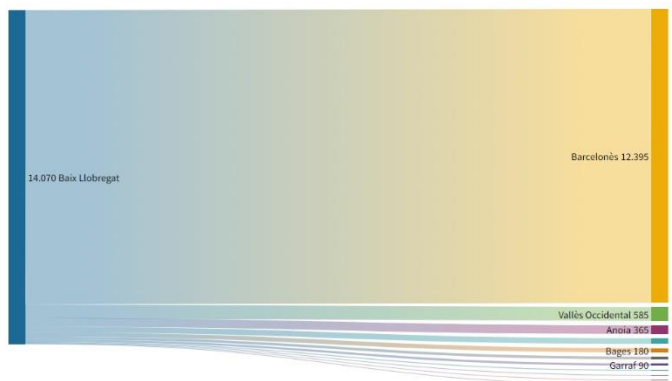
Alumnat no resident que estudia a la comarca

Comarques de procedència dels desplaçaments cap al Baix Llobregat. Ensenyaments no universitaris. 2020

Alumnat resident que estudia fora de la comarca

Comarques de destinació dels desplaçaments des del Baix Llobregat. Ensenyaments no universitaris. 2020

Font: OC-BL, a partir de dades de l'Idescat, de les dades de matrícula del Departament d'Educació.

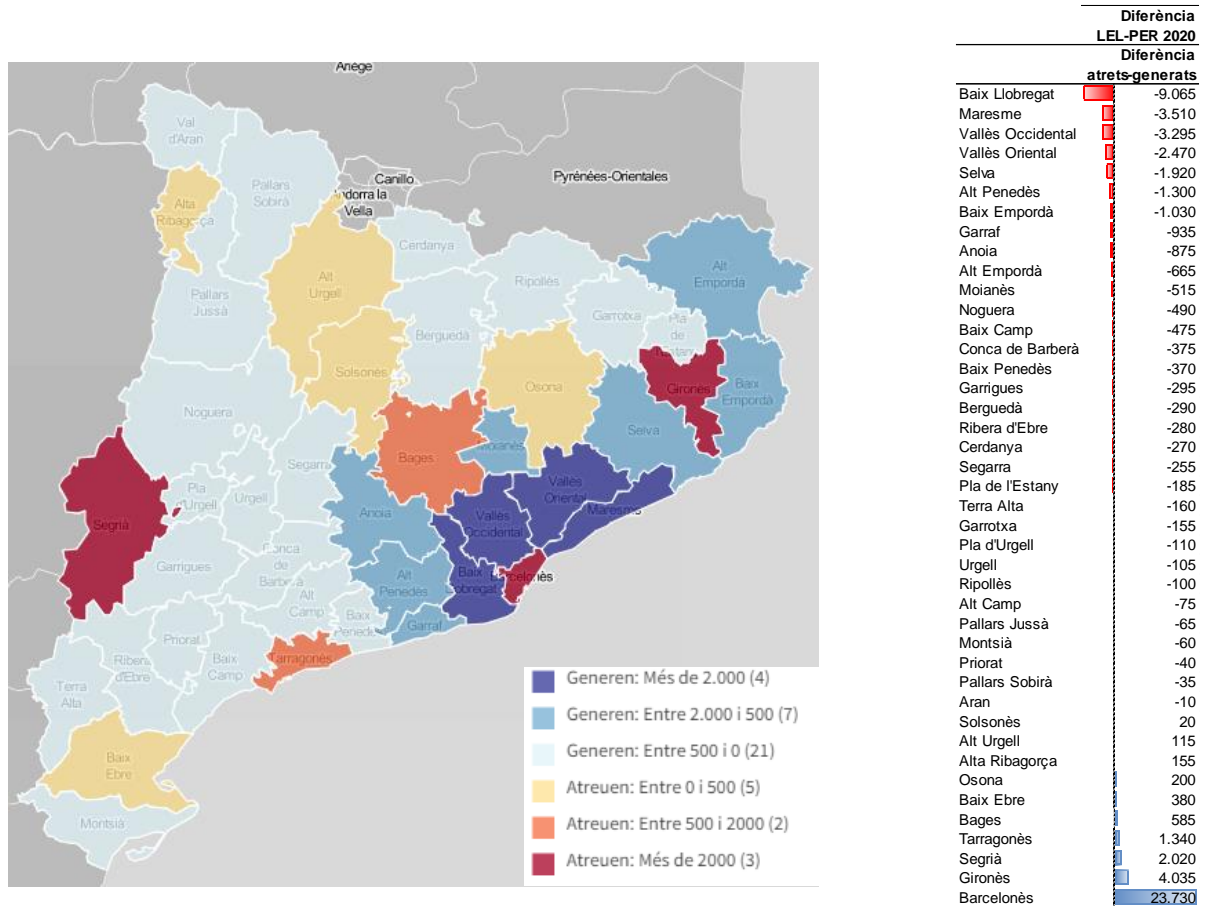
La majoria d'estudiants que venen a estudiar a la comarca són provinents del Barcelonès, l'Anoia, l'Alt Penedès, el Vallès Occidental i el Garraf. Les destinacions més importants dels estudiants residents al Baix Llobregat que es desplacen a una altra comarca són, per aquest ordre, el Barcelonès, el Vallès Occidental, l'Anoia, l'Alt Penedès i el Bages.

El Baix Llobregat és, en xifres absolutes, la comarca de Catalunya que genera més desplaçaments en relació amb els que rep. Les comarques més properes al Barcelonès són en general les que més tendeixen a presentar un saldo negatiu de desplaçaments, amb més sortides per raó d'estudi que entrades: es veu així un saldo negatiu de -9.065 moviments al Baix Llobregat, -3.510 al Maresme, -3.295 al Vallès Occidental i -2.470 al Vallès Oriental.

Les causes d'aquest fenomen poden ser diverses, com ara el fort poder d'atracció de Barcelona pel que fa a nombre i varietat d'oferta de centres educatius o bé el fet de les facilitats d'accés en termes de mobilitat i la proximitat d'aquestes comarques a Barcelona. D'altra banda, així com passa amb el Barcelonès, les comarques on es troben les altres tres capitals de província, el Gironès, el Segrià i el Tarragonès, per aquest ordre, també atreuen més moviments que no pas generen. Altres

comarques com el Bages, Baix Ebre i Osona també presenten aquest fenomen, tot i que en menor intensitat.

Diferència de moviments atrets-generats dels estudiants no universitaris per comarques. 2020.

Font: OC-BL, a partir de dades de l'Idescat, de les dades de matrícula del Departament d'Educació.

[Cliqueu sobre el mapa per a fer-lo interactiu.](#)

A més a més, la mobilitat obligada dels estudiants no universitaris acostuma a augmentar a mesura que el municipi té menys població o bé els seus habitants es distribueixen espacialment d'una forma més dispersa.

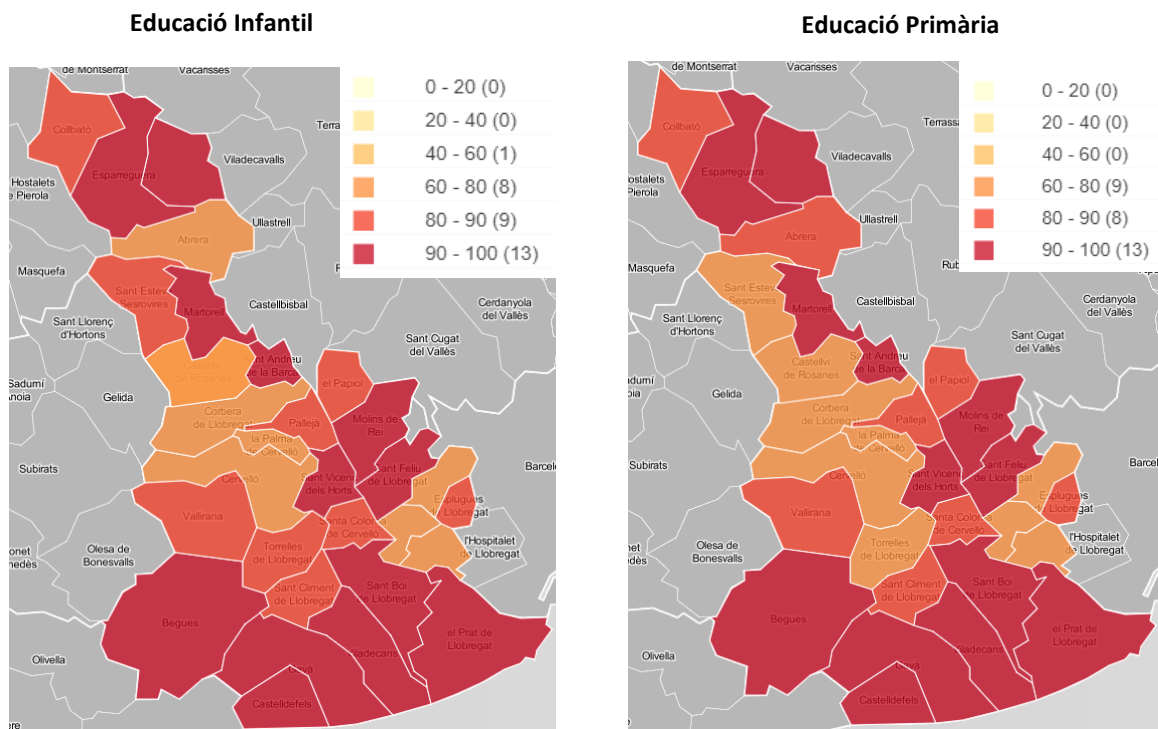
La proximitat amb Barcelona és una altra de les variables que fa incrementar la mobilitat entre els estudiants no universitaris, així com l'oferta educativa de cada municipi.

A mesura que augmenta el nivell d'estudis disminueix el nombre de centres que ofereixen tot el ventall d'oferta de formació. D'altra banda, hi ha alguns tipus d'estudis que per les seves

característiques i la seva demanda no s'ofereixen a tots els municipis, com és el cas dels cicles formatius de grau mitjà i superior.

En general, a part d'aquests motius, l'alumnat d'ensenyaments post obligatoris presenta una mobilitat molt més gran que la resta d'ensenyaments, ja que l'elecció d'aquest tipus de formació no s'acostuma a realitzar tant per la proximitat al domicili com per la vocació o interès en la branca d'estudis corresponent.

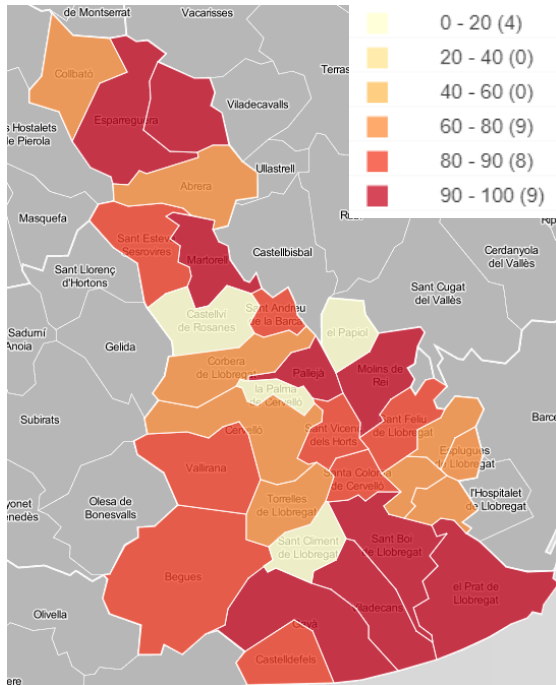
% d'alumnat resident que estudia al mateix municipi. Estudis no universitaris. Baix Llobregat. 2020.

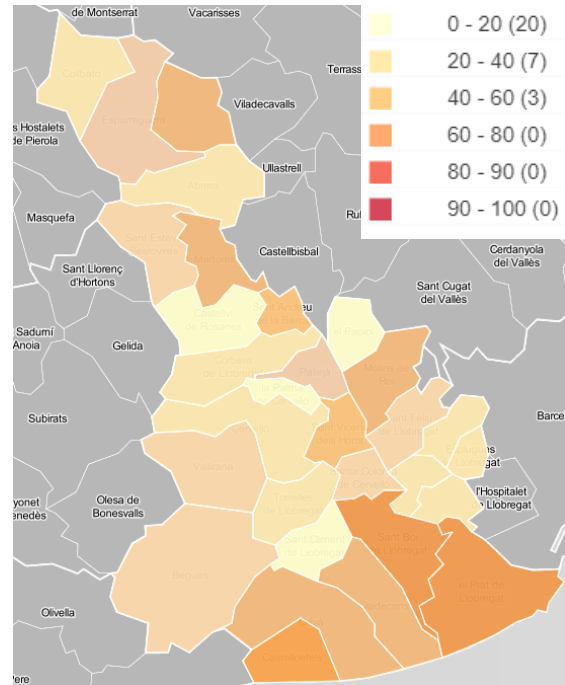
Font: OC-BL, a partir de dades de l'Idescat, de les dades de matrícula del Departament d'Educació.

[Cliqueu sobre el mapa per a fer-lo interactiu.](#)

Educació Secundària Obligatòria

Cicles Formatius

Font: OC-BL, a partir de dades de l'Idescat, de les dades de matrícula del Departament d'Educació.

[Cliqueu sobre el mapa per a fer-lo interactiu.](#)

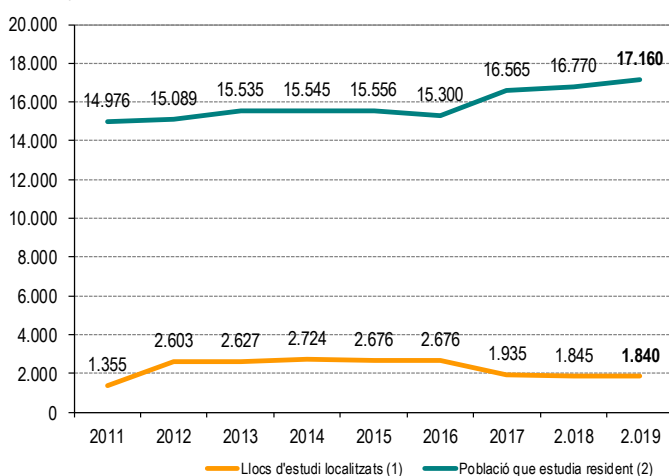
En tot el Baix Llobregat, només els municipis del Prat de Llobregat, Castelldefels i Sant Boi de Llobregat presenten un nombre relativament alt d'estudiants de cicles formatius que cursen els seus estudis al propi municipi, i aquests percentatges només arriben al 57%, 50% i 40%, respectivament.

En ensenyaments d'infantil i primària el percentatge d'alumnes que estudia al propi municipi supera el 80% en la majoria dels casos, i en secundària aquest percentatge disminueix, principalment a causa d'una qüestió d'oferta i de la situació de proximitat o influència d'alguns municipis vers els municipis veïns pel que fa a aquest tipus d'ensenyament.

Mobilitat per raons d'estudi en els ensenyaments universitaris. Baix Llobregat. Any 2019.

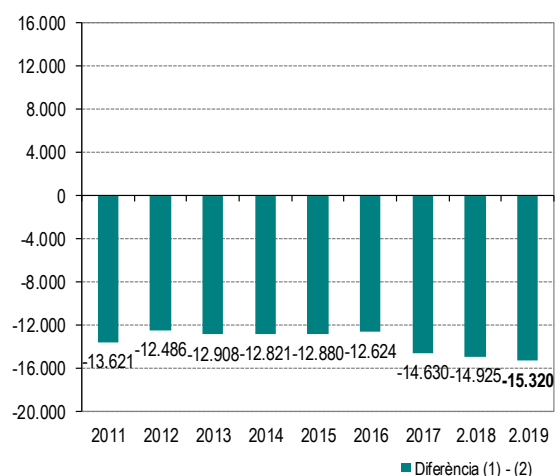
El nombre de desplaçaments universitaris creix al 2019¹ respecte l'any anterior pel que fa a la població resident al Baix Llobregat, tot i que disminueixen els llocs d'estudi localitzats a la comarca.

Llocs d'estudi localitzats i població que estudia resident a la comarca. Baix Llobregat. Ensenyaments universitaris

Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Diferència entre llocs d'estudi i població que estudia resident a la comarca. Baix Llobregat. Ensenyaments universitaris

Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Donada la situació de l'oferta educativa universitària, el Baix Llobregat és evidentment una comarca que genera molts més desplaçaments cap a fora de la mateixa que no pas en rep. L'única localitat que es configura com a municipi que atreu desplaçaments d'estudiants universitaris és Castelldefels (campus UPC), ja que en les dades del curs 2019/20 l'alumnat que sortia vinculat al municipi d'Esplugues de Llobregat (campus UB) s'ha assignat al municipi de Barcelona. Això ha fet perdre llocs d'estudi localitzats a la comarca en comparació amb el curs anterior, ja que aquests sigut imputats a Barcelona en comptes d'Esplugues de Llobregat.

¹ Les últimes dades disponibles de [l'Idescat](#) són del curs 2019-2020.

Desplaçaments en ensenyaments universitaris per lloc de residència i lloc d'estudi. 2019.

Fer [click a sobre dels noms](#) per veure les dades detallades de cada municipi. També es poden consultar en [aquest enllaç](#)

	Desplaçaments				Total desplaçaments atrets*	Total desplaçaments generats**	Diferència atrets - generats
	Interns	Des de fora	No consta l'origen	A fora			
Abrera	0	0	0	225	0	225	-225
Begues	0	0	0	240	0	240	-240
Castelldefels	85	1.690	70	1.365	1.840	1.450	390
Castellví de Rosanes	0	0	0	60	0	60	-60
Cervelló	0	0	0	185	0	185	-185
Collbató	0	0	0	110	0	110	-110
Corbera de Llobregat	0	0	0	320	0	320	-320
Cornellà de Llobregat	0	0	0	1.640	0	1.640	-1.640
Esparreguera	0	0	0	415	0	415	-415
Esplugues de Llobregat	0	0	0	1.070	0	1.070	-1.070
Gavà	0	0	0	950	0	950	-950
Martorell	0	0	0	525	0	525	-525
Molins de Rei	0	0	0	635	0	635	-635
Olesa de Montserrat	0	0	0	450	0	450	-450
Pallejà	0	0	0	275	0	275	-275
Palma de Cervelló, la	0	0	0	65	0	65	-65
Papiol, el	0	0	0	85	0	85	-85
Prat de Llobregat, el	0	0	0	1.045	0	1.045	-1.045
Sant Andreu de la Barca	0	0	0	440	0	440	-440
Sant Boi de Llobregat	0	0	0	1.525	0	1.525	-1.525
Sant Climent de Llobregat	0	0	0	115	0	115	-115
Sant Esteve Sesrovires	0	0	0	210	0	210	-210
Sant Feliu de Llobregat	0	0	0	1.135	0	1.135	-1.135
Sant Joan Despí	0	0	0	940	0	940	-940
Sant Just Desvern	0	0	0	595	0	595	-595
Sant Vicenç dels Horts	0	0	0	485	0	485	-485
Santa Coloma de Cervelló	0	0	0	220	0	220	-220
Torrelles de Llobregat	0	0	0	160	0	160	-160
Vallirana	0	0	0	310	0	310	-310
Viladecans	0	0	0	1.265	0	1.265	-1.265
Baix Llobregat	85	1.690	70	17.060	1.840	17.145	-15.305

Font: OC-BL, a partir de dades de l'Idescat, de les dades de matrícula de la Secretaria d'Universitats i Recerca. Unitats: persones que es desplacen.

* Atrets = interns + de fora + no consta origen

** Generats = interns + a fora. Per a més detall, veure la [Nota metodològica](#) al final del document.

NOTA METODOLÒGICA

L'Estadística de la mobilitat obligada per raó d'estudi dels estudiants universitaris i no universitaris té una periodicitat anual i s'obté a partir de l'explotació estadística per part de l'Idescat dels fitxers de la matrícula dels estudiants universitaris (Secretaria d'Universitats) i dels estudiants no universitaris (Departament d'Ensenyament).

La població de referència són els alumnes matriculats en centres d'ensenyament localitzats a Catalunya, tant universitaris com no universitaris.

La unitat d'anàlisi són les persones que es desplacen per cursar estudis, a partir de la comparació entre el municipi de residència i el municipi d'estudi.

La periodicitat d'aquesta Estadística és anual i l'any de referència és el de l'inici del curs. Així, per exemple, l'any 2015 analitza la informació de les matrícules dutes a terme el mes de setembre per al curs 2015–2016.

Mobilitat obligada dels estudiants no universitaris.

Provenen del registre de la matrícula del Departament d'Ensenyament i inclouen la informació de la població a partir de 3 anys matriculada en cursos d'educació infantil, primària, secundària obligatòria, batxillerat i cicles formatius.

S'ofereixen dades classificades per lloc de residència, lloc d'estudi, sexe i tram d'edat.

Aquesta Estadística exclou els alumnes d'educació infantil de primer cicle (0–2 anys), els ensenyaments de règim especial (música, dansa, esports, idiomes, arts plàstiques i disseny, superiors de disseny, art dramàtic, conservació i restauració de béns culturals) i els ensenyaments de persones adultes.

Mobilitat obligada dels estudiants universitaris

Les dades dels estudiants universitaris provenen del registre de la matrícula del sistema UNEIX de la Secretaria d'Universitats i Recerca i proporciona informació sobre la matrícula dels alumnes de 18 anys i més de les dotze universitats catalanes; és a dir totes, excepte la UOC (que no és presencial). D'altra banda, inclou la informació de les universitats públiques i privades, de centres integrats i adscrits, i dels nivells educatius de cicles, graus i màsters amb titulacions homologades. Exclou, doncs, els nivells educatius de doctorat i les titulacions pròpies (no homologades). S'ofereixen dades classificades per lloc de residència, lloc d'estudi i sexe.

Quant als programes de mobilitat amb l'estranger, no s'hi inclouen els alumnes matriculats a altres universitats d'arreu del món que cursen els estudis en una universitat catalana, ni tampoc els alumnes matriculats en una universitat catalana que estan fent una estada en una universitat de fora.

Definicions

Domicili

És l'adreça que consta en el registre administratiu de matriculacions. En alguns casos pot tractar-se d'una adreça de conveniència familiar.

Desplaçament

És el moviment des del lloc de residència fins al lloc d'estudi. Té com a referència el municipi, la comarca, l'àmbit del Pla territorial o la província.

Desplaçaments interns

Són aquells que tenen l'origen i la destinació en el mateix àmbit geogràfic.

Desplaçaments a fora

Són aquells que tenen per destinació un àmbit geogràfic diferent de l'àmbit d'origen seleccionat.

Desplaçaments des de fora

Són aquells que tenen l'origen en un àmbit geogràfic diferent del seleccionat.

Total de desplaçaments generats

Són aquells que tenen l'origen en un àmbit geogràfic, tant si tenen per destinació el mateix àmbit o un altre àmbit. A peu de taula es descriuen mitjançant la següent expressió: Total generats = desplaçaments interns + a fora.

Total de desplaçaments atrets

Són aquells que tenen la destinació en un àmbit geogràfic tant si tenen l'origen dins del mateix àmbit com fora d'aquest. A peu de taula es descriuen mitjançant la següent expressió: Total atrets = desplaçaments interns + de fora + no consta l'origen (lloc de residència).

Atrets-generats

Diferència que resulta entre els desplaçaments atrets i els generats per un àmbit geogràfic.

FONT: Institut d'Estadística de Catalunya.

Amb la col·laboració de:

La versió digital de l'informe es troba a
<https://www.elbaixllobregat.cat/observatori>

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>